

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 9Csp/99/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123236565
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Barbora Chrenková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2024:4123236565.2

Uznesenie

Okresný súd Nitra v spore žalobcu: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, a.s., so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpený: JUDr. Felix Neupauer, advokát, so sídlom Dvořákovo nábřeží 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 37928422, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bez uvedeného trvalého pobytu, občan C., v konaní o zaplatenie 161,81 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd z r u š u j e platobný rozkaz č.k. 9Csp/99/2023-23 zo dňa 02.08.2023.

II. Súd konanie vo veci z a s t a v u j e.

III. Žalovanému súd nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu domáhal zaplatenia sumy 161,81 eur s príslušenstvom a náhrady trov konania, titulom nároku na zaplatenie poistného do zániku poistenia, ktoré vzniklo uzatvorením poistnej zmluvy. V návrhu bol žalovaný označený nasledovne: A. B., rodné číslo XXXXXXXXXXX, bytom D. XXX/XX, A..

2. Súd vo veci vydal platobný rozkaz č.k. 9Csp/99/2023-23 zo dňa 02.08.2023 a v súlade s ustanovením § 266 ods. 1 CSP ho doručoval žalovanému do vlastných rúk, avšak platobný rozkaz sa mu nepodarilo doručiť do vlastných rúk, preto súd postupoval podľa § 266 ods.3 CSP a rozhodol o zrušení predmetného platobného rozkazu.

3. V rámci šetrenia pobytu žalovaného v registri obyvateľov Slovenskej republiky bolo zistené, že žalovaný sa nenachádza v evidencii obyvateľov SR. Rovnako negatívny výsledok bol zistený aj lustráciou v ZVJS a v Sociálnej poisťovni. Súd požiadal Prezídium PZ, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, o oznámenie údajov o pobyte žalovaného, z ktorého zistil, že žalovaný mal povolený pobyt na území SR do 18.03.2021. Žalovaného súčasná adresa pobytu, resp. iná adresa bydliska nie je známa.

4. Podľa § 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako "CSP"), súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány

5. Podľa § 9 CSP, ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

6. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

7. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

8. Podľa § 37 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov, ak ďalej nie je ustanovené inak, právomoc slovenských súdov je daná, ak osoba, proti ktorej smeruje návrh (žaloba), má na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo a ak ide o majetkové práva, ak tu má majetok.

9. Podľa § 37a písm. c) zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, právomoc slovenského súdu je daná aj vo veciach týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv, ak je žalobcom spotrebiteľ, ktorý má bydlisko alebo sídlo na území Slovenskej republiky.

10. Podľa § 37d zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, právomoc slovenského súdu je výlučne daná a) v konaní, ktorého predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, ak je nehnuteľnosť na území Slovenskej republiky, b) v konaní týkajúcom sa registrácie alebo platnosti patentov, ochranných známok, dizajnov alebo iných práv, ktoré sa musia registrovať alebo pri ktorých sa musí žiadať o ochranu, ak sa žiadosť o registráciu alebo ochranu podala na území Slovenskej republiky alebo sa za podanú na území Slovenskej republiky považuje podľa noriem medzinárodného práva.

11. Podľa § 37e ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, účastníci si môžu na riešenie sporov zo svojho zmluvného vzťahu alebo z nároku na náhradu škody založiť právomoc súdu dohodou. Ak sa účastníci nedohodli inak, je táto právomoc výlučná. Dohoda o právomoci je vylúčená v prípadoch uvedených v § 37d.

12. Podľa § 37e ods. 5 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, vo veciach týkajúcich sa pracovných zmlúv, poisťných zmlúv a spotrebiteľských zmlúv je dohoda o právomoci platná len vtedy, ak nevylučuje právomoc súdu štátu, na ktorého území má bydlisko žalobca, alebo bola uzatvorená až po vzniku sporu.

13. Procesné podmienky možno považovať za predpoklady na strane súdu, ako aj na strane strán sporu, ktoré musia byť splnené na to, aby súd mohol spor prejednať a rozhodnúť. Ak CSP neustanovuje inak, súd skúma splnenie procesných podmienok kedykoľvek počas konania, a to ex offo. Procesné podmienky možno rozlíšiť na odstrániteľné a neodstrániteľné. Toto rozlíšenie je dôležité pre následný postup súdu pri zistení ich nedostatku. Pri zistení neodstrániteľnej podmienky konania, súd konanie vždy zastaví. Medzi neodstrániteľné nedostatky procesných podmienok, ktorých existencia má vždy za následok zastavenie konania patrí okrem iných, aj nedostatok právomoci súdu prejednať a rozhodnúť spor podľa § 3 CSP. Ak súd zistí, že spor nepatrí do jeho právomoci, t.j. že nemá oprávnenie na prejednanie a rozhodnutie sporu, bezodkladne uznesením konanie zastaví, a to kedykoľvek počas konania, a to aj v čase, keď už spor prejednáva, keďže ide o neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky (§ 161 ods. 2 CSP).

14. Z obsahu podanej žaloby vyplýva, že strany konania dňa 10.07.2019 uzavreli poisťnú zmluvu podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov. V tom čase mal žalovaný prechodný pobyt v A., D. XXX/XX a na tejto adrese sa pravdepodobne vtedy aj zdržiaval. Nakoľko si žalovaný neplnil povinnosti vyplývajúce z uzatvorenej zmluvy podal žalobca žalobu na súd dňa 17.07.2023.

15. V čase podania žaloby súd nemal za preukázané, že žalovaný sa zdržiaval na území Slovenskej republiky a mal tu svoje bydlisko. Vykonaným šetrením cez Sociálnu poisťovňu, ZVJS, Úrad hraničnej a cudzineckej polície sa nepodarilo zistiť, že by žalovaný mal povolený pobyt na území Slovenskej republiky. Zo správy MV SR, Prezídia PZ, Úradu hraničnej a cudzineckej polície zo dňa 23.10.2023 bolo zistené, že žalovaný mal prechodný pobyt na území SR povolený na dobu od 02.02.2019 do 18.03.2021, ktorým dňom bol jeho pobyt na území SR ukončený a zo správy OO PZ Bratislava III. zo dňa 21.09.2023 bolo zistené, že žalovaný na adrese D. XXX/XX, A. už dlhšiu dobu nebyva, nakoľko sa odsťahoval späť na C..

16. Zmluva o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má charakter spotrebiteľskej zmluvy, nakoľko žalobca pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, čiže mal postavenie dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, kým žalovaný je fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, z čoho vyplýva, že žalovaný má postavenie spotrebiteľa v zmysle ustanovenia § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Žalovaný, t. j. spotrebiteľ, je cudzím štátnym príslušníkom, a to konkrétne štátnym príslušníkom Ukrajiny, čo súd zistil v rámci šetrenia pobytu žalovaného.

17. Z citovaných ustanovení zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom vyplýva, že právomoc slovenských súdov je pri sporoch s cudzím prvkom daná, ak osoba, proti ktorej smeruje žaloba, má na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo a ak ide o majetkové práva, ak tu má majetok. Ide o všeobecné pravidlo určenia právomoci (resp. o všeobecnú právomoc) slovenských súdov v sporoch s cudzím prvkom, ktoré sa použije subsidiárne vždy vtedy, ak neprichádza do úvahy výlučná právomoc podľa § 37d zákona č. 97/1963 Zb., alebo ak nebola právomoc slovenských súdov založená písomnou dohodou medzi účastníkmi záväzkového vzťahu v zmysle § 37e zákona č. 97/1963 Zb. (v takom prípade však súd musí skúmať, či je dohoda o právomoci z hľadiska pravidiel určených v tomto ustanovení platná, resp. prípustná). Popri všeobecnej právomoci však môže prichádzať do úvahy ešte právomoc podľa ustanovení § 37a, 37b, § 37c zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom.

18. Skúmaním právomoci slovenských súdov v tejto konkrétnej veci, vzhľadom na strany konania a predmet sporu, by okrem ustanovenia, ktoré upravuje všeobecnú právomoc slovenských súdov, mohli prichádzať do úvahy ešte ustanovenia § 37a písm. c) a § 37e ods. 1 a 5 zákona č. 97/1963 Zb. Ostatné ustanovenia (t.j. § 37b, 37c, 37d) sa na tento prípad nevzťahujú. Žalovaný je cudzím štátnym príslušníkom a má postavenie spotrebiteľa (ide o vec, týkajúcu sa spotrebiteľskej zmluvy), avšak ustanovenie § 37a písm. c) v danom prípade nemožno aplikovať, nakoľko spotrebiteľ nemá postavenie žalobcu, ale žalovaného, ktorý navyše ani nemá bydlisko na území Slovenskej republiky. Súd tiež skúmal či medzi účastníkmi zmluvy nebola uzavretá dohoda o právomoci. V poistnej zmluve sa takáto dohoda o právomoci nenachádza a žalobca nepredložil súdu obchodné podmienky alebo akýkoľvek iný dôkaz, v ktorom by sa takáto dohoda mohla nachádzať, pričom dohoda o právomoci musí mať písomnú formu alebo musí byť písomne potvrdená, čo v danom prípade nebolo preukázané.

19. Právnu úpravu právnych vzťahov s cudzím prvkom obsahuje zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov. Právomoc slovenských justičných orgánov je upravená v časti II, oddiel 1 (§ 37 - 47a). V predmetnom konaní je zrejmé, že žalovaný je fyzická osoba - cudzí štátny príslušník, s bydliskom mimo územia Slovenskej republiky, ktorý sa na území Slovenskej republiky nezdržiava a predmetom sporu je plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy. Súd konštatuje, že na základe skúmania právomoci v zmysle § 37a až 37e je zrejmé, že nie je možné založiť právomoc slovenského súdu na žiadnom ustanovení zákona o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, ani na žiadnej medzinárodnej zmluve. Preto pri posudzovaní právomoci slovenského súdu bolo potrebné vychádzať z ustanovenia § 37 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, podľa ktorého ak ďalej nie je ustanovené inak, právomoc slovenských súdov je daná, ak osoba, proti ktorej smeruje návrh (žaloba), má na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo a ak ide o majetkové práva, ak tu má majetok. Keďže tieto podmienky pre právomoc slovenského súdu neboli splnené, pretože žalovaný nemá na území Slovenskej republiky bydlisko ani majetok, nie je v predmetnej veci daná právomoc slovenského súdu.

20. Vzhľadom na nedostatok právomoci súdu, ktorá skutočnosť vyplýva zo zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, pričom nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania, bolo potrebné konanie v súlade s ustanovením § 9 CSP zastaviť.

21. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v súlade s § 256 ods. 1 CSP, pričom k zastaveniu konania došlo v dôsledku existencie neodstrániteľného nedostatku procesnej podmienky konania, ktorý zavinil žalobca tým, že sa domáhal nároku voči žalovanému ako spotrebiteľovi zo spotrebiteľskej zmluvy na súde, ktorý nemá právomoc vo veci konať a rozhodnúť. Nakoľko však žalovanému žiadne trovy nevznikli, súd mu nárok na ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.